

Šmarje pri Jelšah. Dragi „Stajerc“, nekaj ti napišem, kar bi se naj med novice natisnilo in sicer: Ravno dne 30. marca me pot iz Šmarja pri Jelšah mimo Skaletove krčme pelje, v kateri se je ravno volitev obč. odbora za II. in III. razred šmarske okolice vršila. Zunaj tik ceste sem videl veliko množico volilcev; na obrazih se jim je videlo, kakor da bi se jim šlo za življenje, ali šlo se je pod vodstvom č. g. kaplana Sinkota in mežnarja za stolce obč. odbornikov. Ta klerikalna banda je spravila na volišče vse, kar leže in gre, ja še kraljevi je moral svoje berge pobrati in na volišče priklepsati in to vse za županski stolček Stoklasovega fanta in pa da bi ja enkrat v večnosti ne goreli. Ti katoliški volilci so hoteli pokazati moč katoličanstva; toraj proti nekatoličanom se gre. Napredni g. Matevž Hrup je v jedrnatem govoru razpravljal, da je to nesramno, da se može nasprotno politične stranke grdijo in blatijo, da niso katoličani. Ala, č. g. Sinko in mežnar, ti katere sta vidva v svojem srcu iz katoličanstva izbacnila, nimajo od hinavstva črne duše, niso farizeji, ampak pošteni kristjani, od katerih se je eden pozneje izrazil: da ako res ni katoličan, še gre k sv. maši in pridige pa noče poslušati, ampak od nje iz cerkve zbeži. In ravno iz tega vzroka storijo tudi drugi tako. Žalostno je, da se verniki pridig izogibljejo ter duhovnika ne spoštujejo, kakor so ga takrat, ko še ni politikoval, ampak Kristusovo vero učil. Poročevalec se še dobro spomni, da je duhovnik na sv. Treh kraljev že pred petdesetimi leti tako goreče pridigoval, da se je takrat v natlačeni cerkvi ljudstvo od pobožnosti na tla vrglo in pokleknilo. Zdaj pa le vun iz cerkve gre in mu hrbet pokazuje, rekši: saj nisem „katoličan“. Šmarčani naj politično oblast prosijo, naj se posebna komisija sestavi, da se ločijo katoličani od nekatoličanov; kar so deloma že č. g. Sinko, mežnar Parun in Stoklas storili. S tem si prihranijo stroške za povečanje farne cerkve, katere se namerava preurediti. Vera po farjih gor, po farjih dol! Amen!

Žiče pri Konjicah. Žički Brglez, uslužbenec pri knez Windischgrätzovi graščini kar besni s svojo gardo od jeze, da še ne sedi na županskem stolcu, sika kot kača; da še bode lahko škripal z zobmi, si je dal kar pol čeljusti nove napraviti. Kaj ne da, Naca! „Grozde je še prekislo“, je rekel zviti lisjak, ker je viselo previsoko. Le potrudite se, bode že, stegnite se! Mogoče vam nese ta služba več. Prav značilno se je izrazil neki Dražovaščan: „Če bodo nam kmetom graščinski hlapci komandirali, potem bomo daleč prišli“. O priložnosti še bomo opisali nekaj zanimivih prizorov s podatki vašega službenega stališča.

Kdo je kriv??

Kmetje na spodnjem Štajerskem! Kdo je kriv, da se je ustavila regulacija Drave, da se je vzelo deželi 8¹/₂ milijonov kron, da se je vrglo stotero delavcev na cesto, da se je kmetom napravilo za milijone kron škoda?

Prvaški poslanci so krivi, ker so s svojo obstrukcijo razbili deželni zbor!

Kdo je kriv, da se ni ničesar storilo glede velevažnih železnic (n. p. Sv. Lenart-Ptuj-Rogatec-Brežice ali Ormož-Ljutomer itd.)?

Prvaški poslanci so krivi, ker niso pustili deželni zbor delati!

Kdo je kriv, da kmeti ne dobijo več brezobrestnih posojil za prenovljenje vinogradov?

Prvaški poslanci so krivi! Oni niso pustili o temu v deželnem zboru sklepati!

Kdo je kriv, da se je vam nesrečnim kmetom, ki vam je toča ali suša vse vzela, vsako podpora odjedlo? Kdo je kriv, da ne dobite nič, čeprav ste podpre krvavo potrebni?

Prvaški poslanci so krivi, kajti oni so na češko komando preprečili, da bi vam deželni zbor to podpora dovolil!

Kmetje! Obrnite vašim škodljivcem hrbet!

Novice.

Blažena Kranjska! Naši prvaški voditelji po Štajerskem in Koroškem nam vedno pridigujejo, kako krasno je na Kranjskem vse urejeno in kako „trpi“ slovensko ljudstvo po naših pokrajinah. Zlasti glede šolstva se to javkanje vedno iz novega čuje. Orglar Grafenauer n. pr. ne more niti ust odpreti, brez da bi psoval koroške izborne šole in povzdigoval kranjsko šolstvo v deveta nebesa. In tako tudi tisti štajerski slovenski poslanci, kateri vpijejo bedasti klic „Proč od Gradca“... Zdaj pa je napisal neki slovenski profesor zanimivo knjigo „Schul- und Kulturend in Krain“, v kateri popisuje vse kulturne laži, vse škandalozne razmere kranjskega šolstva. Nekaj odlomkov iz knjige tega Slovenca naj omenimo! Tako piše: „Glavni vzrok šolske in kulturne bede na Kranjskem leži v prenapetem slovenskem narodnem fanatizmu. Zato imata Kranjska in Bukovina največ srednjih šol in največ ljudi, ki ne znajo brati in pisati. Na Kranjskem pride na 1 učno osebo okroglo 100 šolarjev. Več kot 100 šol pa jih je, kjer ima en učitelj 200 do 300 učencev podučevati. Zavodov za deco ni na Kranjskem, ob Božiču ni podaritev otrok. Zato pa uresničujejo politični mogotci procesije, romanje, Marijine družbe, pobožne teatre itd. To je menda pripravljavnica za bodočo klerikalno visoko šolo v Ljubljani! Na Kranjskem se zahteva visoko šolo, za katero nimajo niti najmanjših kulturnih predpogojev; obenem se pa hoče šolsko dolžnost na 6 let znižati, šolske sobe pa so premajhne, da bi sprejele vse otroke. Velikanski švindl se dela še sedaj s slovenskim dekliskim licejem v Ljubljani, z „umetno-obrtno šolo“ itd. V zadnjo se pošila dečke, ki znajo komaj brati in pisati, in se jih pusti podučevati od čeških učiteljev. Še večje breme naložila bode davkoplačevalec višja obrtniška šola v Ljubljani, ki se uresniči v blagor direktorja in novo nastavljenih čeških „bratov.“ Velikanske svote se izdaja za ta švindl, za eno občinsko oštarijo v Ljubljani se izda 160.000 K; — na drugi strani pa je 55 učnih moči brez vsacega spričevala (ponesrečeni srednješolci, organisti itd.), 137 učiteljskih služb ni zasedenih, ker primanjkuje profesorjev... Umetniško-obrtna šola v Ljubljani ima 5 oddelkov z 191 učenci in učenkami. Za teh 191 je nastavljenih 25 učiteljev. Na vsakih 7 učencev pride torej 1 učitelj!!! Letni izdatki znašajo mnogo čez 100.000 K. V ljudski šoli pride en učitelj na 300 učencev, v tej šoli za ljubljanske prvake pa en učitelj na 7 učencev. Tako piše slovenski narodnjak o razmerah na Kranjskem. In v take razmere bi naši prvaki privedli tudi radi naše štajersko-koroško prebivalstvo. Prvaki imajo slovensko ljudstvo vedno le za molzno kravo. Zato hočejo, da bi slovensko ljudstvo neumno ostalo in jih iz zaprejši vbogale ter se pustilo od njih striči... Ali časi se spreminjajo in ljudstvo ne veruje več prvaški hujskariji. Komur se zljubi na Kranjsko

— prosta mu pot! Ali mi ne dopustimo, da bi se Koroška in Štajerska raztrgali!

Velikonočno streljanje. Vsi pametni ljudje odobravorajo članek, ki smo ga z ozirom na večne nesreče ob velikonočnem streljanju v zadnji številki „Štajerca“ objavili. Vsak pametni človek mora tudi izprevideti, da je naravnost brezvestno, ako se daje neizkušeni, večinoma še otroški mladini nevarno streljivo v roke. In ravno tako soglašajo vsi pametni ljudje z nam, ko pravimo, da zamorejo edino duhovniki to grdo razvado odstraniti. Zanimivo pa je, kako se klerikalci napram tej žalostni zadevi obnašajo. Ko se je enkrat v deželnem zboru koroškem sklepal o temu streljanju, so se farški poslanci vse pretege za to „staro navado“ zavzemali. Pri nas na Štajerskem sicer klerikalni listi nimajo poguma, da bi pisali za to razvado. Ali ravno tako nimajo poguma, da bi nastopili proti nje. Klerikalci so ravno vedno farizeji! Na eni strani so oni krivi vseh teh krvavih nesreč pri velikonočnem streljanju, na drugi strani pa nimajo poguma, da bi zanje odgovornost prevzeli... Klerikalci vedo prav dobro, da temelji njih moč ravno v takih grdih, barbaričnih razvadah. Kam bi prišla vsa klerikalna nadvlada, ko bi komedij in ceremonij in „navad“ te vrste ne bilo? Pri vsakem večjem „žegnanju“ se fantje koljejo kakor mesarji, pri vsakem streljanju se zgodi nesreča, — klerikalci pa natihamo podpirajo te spomine na srednji vek. Mislijo si pač:

„Le nazaj, v blažene čase nazaj, ko so grmade svete gorele“...

Iz Spodnje-Stajerskega.

Posledice prvaške obstrukcije v štajerskem deželnem zboru se zdaj že po celi deželi čuti. Za nas se je z ustanavljanjem regulacije Drave in Pesnice napravila velikanska škoda, ki jo občutijo tisočeri s svojimi nedolžnimi družinami. Zdaj se nam poroča, da se je tudi regulacija dela ob Mürzi v Mürzhofnu ostavilo. Vzrok je: pomanjkanje denarja zaradi zločinske prvaške obstrukcije. Kakšne posledice bode imelo to zlasti v časih povodnij, si lahko vsakdo predstavlja. Cela dežela trpi vsled prvaških poslancev, ki se raje pokorijo češki komandi, nego potrebi ljudstva. Res, velika je odgovornost, ki so jo prevzeli slovenski poslanci s svojo brezsrčno obstrukcijo!

Pravica za vse! Prijatelj našega lista nam piše: Bil sem te dni enkrat dva dni zaporedoma na kolodvoru v Ptuj. Pri temu se je zgodilo, da je neki gospod skočil na vlak, ko se je ta ravno odpeljal. Postajenačelnik, zloglasni Reichl, je pustil takoj vlak ostaviti in je dotičnika kaznoval za 20 kron globe. Dobro! Mi ne bomo preiskavali, ali je imel Reichl prav ali ne. Ali drugi dan zgodilo se je isto. Zopet je skočil nekdo na odpeljavajoči se vlak in zopet se je istega vstavilo. — Ali — Reichl pa zdaj krivca nakrat ni kaznoval! Vprašamo: Kakšen mora biti človek, da ga ta Reichl kaznuje in kakšen, da ga pusti pri miru? Ali je kaznovanje odvisno od „protekcije“ tega Reichlna ali morda od njegove volje? Mi bi to radi vedeli!

Novi avstrijski vojaški zrakoplov.

vojaške kroge velikanski pomen. Pred kratkem napravil je avstrijski oberlejtant Robert W. vitez pl. Hallborn zanimivo iznajdbo. Napravil je namreč zrakoplov, ki obstoji iz jeklenega pleha in je torej neprodoren za zrak. Na tem balonu

zamoglo bi se voziti tedne dolgo; kajti edini bencin in olje bi se moralo dobivati. Balon je 150 metrov dolg in košta okroglo pol milijon kron. Naša slika kaže celotni balon, v desni kotu pa iznajditelja.

Velikanski je na predek človeštva. Pred par desetletji še je vzletel prvi zrakoplov (Luftballon) v zrak. Vse ga je občudovalo. Danes pa se zamore te balone tudi voditi in pošiljati po lastni volji v kateri koli kraj. Letalne mašine za zrak vseh vrst se je izumilo in vsak dan se čita kaj novega. Naravno, da imajo zadeva zlasti v vojni veliki pomen. Pri S. v Ar. v Br. v Lipni. Brež.

Sicer pa imamo zopet celi kup Reichnovih „salti mortale“ in morda bode treba enkrat zopet malo posvetiti . . . Herr Stationschef, es stinkt im Staate . . .

Vbogi „Slovenec“. Ljubljanski „Slovenec“ je izredno dobro informirani list. Saj ga pišejo vendar sami „nezmotljivi“ politikujoči farji! Kakor znano, so ti politikujoči kaplančki največji modrijani. Ali semtertja se pa le vrežejo. Tako je „Slovenec“ pred kratkem enkrat imenoval posl. Wastiana v uvodniku „sodnika“. Malemu Štefeku v Ljubljani se je gotovo mešalo . . . Preteklo nedeljo pa je prinesel ljubljanski „Slovenec“ poročilo, da je župnik Kralj v Leskovcu v Halozah umrl. Res je pa, da danes še vsi vedo, da je g. Kralj pač bolan, ali da še živi. Ali morda kakšni politikujoči kaplan tako težko čaka na smrt g. Kralja, ker pride potem župnija na razpis? Mogoče je vse pri teh „kristjanih“ . . . „Slovenec“, ti si revež!

Iz Hajdine se nam piše: Hvala Bogu, hvala Bogu in vsem svetnikom! Božja previdnost je napravila, da je cerkvena oblast prestavila tukajšnjega kaplana Podplatnika. Fant pride v Polensak na mesto pokojnega župnika Valenko. Dobro! Srečna mu pot! V Hajdini je napravil Podplatnik v kratkem času toliko škandalov in preprirov, da ga nikdo videti ni mogel. S svojo surovostjo je ta možicelj že marsikatero neumnost naredil in si tudi že prste osmodil. Hajdinci mu želijo, da se v Polensaku poboljša! Drugače bode zopet „Štajerca“ dobre nasvete dajal . . .

Kmete v Polensaku opozarjamo, da jih je cerkvena oblast s tem kaznovala, da je tja kaplana Podplatnika iz Hajdine prestavila. Podplatnik je povsod, kjer je bil, škandale delal in politiko na najnesramnejši način uganjal. Upamo, da bode zdaj svoje nazore o duhovniškem nastopanju spremenil. Kajti kmetje so se že naveličali, biti tlačani politikujočih kaplanov. Svaka sila do vremena, — tega izreka naj se Podplatnik spominja, kadar bi mu zopet vroča njegova kri zavrela.

Hrastniški „sokoli“ so postali zdaj nakrat „mučniki“. Prvaški listi vsaj poročajo, da so jih „turnerji“ napadli in da so si rešili življenje le s tem, da so streljali iz revolverjev. Pričakujemo iz Hrastnika natančno poročilo o tej zadevi. Že danes pa smo pač prepričani, da se tisti ljudje, ki v valijo skale na železniciško progo, ne morejo pritoževati o „nasilju“ drugih. Časi Roševega gospodarstva v Hrastniku so minuli in na to dejstvo se bodejo tudi sokolski „mučniki“ morali navadeti!

Iz Novecerkve se nam poroča, da se od gotove strani naročnikom „Štajerca“ list zadržuje. Zlasti je baje neka poštarica „nervozna“, ako opazi naš list. Storili smo potrebne korake, da se stvar pojasni in da našim odjemalcem ne bode nikdo več sitnosti delal.

Šmarje pri Jelšah. Poroča se nam: Pri občinskih volitvah občine okolica Šmarje pri Jelšah so seveda klerikalci zmagali, to pa edino z najgršimi in najpodlejšimi sredstvi. Hujskali so seveda, da so vsi „nekatoličani“, ki ne volijo s politikujočimi farji. Čujemo, da hočejo naprednjaki proti tej črni lumpariji napraviti rekurz, to pa zlasti zaradi tega, ker so nepoklicani kmetom na sleparski način glasovnice popisavali. To so pač pravi „katoličani“, ti volilni sleparji! Fej!

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 8. aprila v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 9. aprila v Brežicah (svinjski sejem). Dne 11. aprila v Koprivnici*; okr. Kozje. Dne 12. aprila v Ljutomeru*; v Ormožu (svinjski sejem); v Rogatcu (sejem z veliko živino); v Rogatcu (sejem s ščetinarji). Dne 13. aprila v Sevnici*; v Mariboru*; v Imenem (sejem s ščetinarji) okr. Kozje. Dne 14. aprila v Zdolah**, okr. Brežice; v Gradcu (sejem z rogato živino); na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 15. aprila pri Sv. Janžu pri Spodnjem Dravogradu*, okr. Slovenji Gradec; v Arvežu (sejem z drobnico). Dne 16. aprila v Brežicah (svinjski sejem); v Spielfeldu**, okr. Lipnica. Dne 18. aprila v Kapelah**, okr. Brežice; v Šmarji pri Jelšah**. Dne 19. aprila

1. v Ormožu (svinjski sejem); na Ptuj (svinjski sejem); v Radgoni*. Dne 20. aprila v Imenem (sejem s ščetinarji, okr. Kozje pri St. Lju pod Turjakom**, okr. Slovenska Bistrica. Dne 21. aprila na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino). Dne 22. aprila v Gradcu (sejem z mlado živino); pri St. Jurju v Slov. gor.**; okr. Slovenska Bistrica. Dne 23. aprila v Brežicah (svinjski sejem); v Ivnici*; pri Sv. Jurju ob Pesnici**, okr. Maribor; v Spodnjih Hočah*, okr. Maribor; na Ptuj. Dne 24. aprila na Kleku, okr. Radgona. Dne 25. aprila na Dobrni*, okr. Celje; v Mozirju**, okr. Gornji Grad; na Ponikvi**, okr. Šmarje pri Jelšah; pri Sv. Jakobu**, okr. Gornji Grad; na Obrajni**, okr. Radgona; v Dobovi*, okr. Rogatec; v Braslovčah**, okr. Vransko; pri Sv. Juriju ob Ščavnici**, okr. Gornja Radgona; v Kostivnici**, okr. Rogatec; v Vuzenici**, okr. Marnberg; v Lipnici**.

Sejem na Ptuj. Dne 6. aprila se je prignalo 272 konjev, 994 kosov govede in 726 svinj. Cene so bile malo višje in kupčija prav dobra. Prihodnji živinski in svinjski sejem se vrši dne 20. t. m., letni in živinski sejem dne 23. t. m., svinjski sejem pa dne 13. aprila t. l.

Vplačevanje davka v II. četrtnetu 1910. Tekom II. četrtnetu 1910 se morajo plačati neposredni davki na Štajerskem v naslednjih obročih: 1) zemljiški, hišnorazredovinski, hišnonajemniški in petodstotni davek najemniškega dohodka vsled zgradbe popolnoma ali deloma najemniškega davka prostih poslopij: 4. mesečni obrok 30. aprila, 5. mesečni obrok 31. maja in 6. mesečni obrok 30. junija 1910. 2) občna pridobnina in pridobnina od podjetij, ki so obvezana dajati račun: 2. četrtnetni obrok 1. aprila 1910. 3) reutni davek in osebna dohodnina v kolikor nimajo teh davkov odtegotiti osebe in blagajnice, ki izplačujejo temu davku obvezane plače: 1. polletni obrok 1. junija 1910. Če se ti davki, oziroma na iste naložene deželne doklade ne vplačajo najpozneje v 14 dneh po preteku navedenih vplačilnih rokov, morajo se ne le državnih davki, ampak v smislu deželnega zakona z dne 15. januarja 1904 dež. zak. in uk. l. št. 17 tudi deželne doklade, ako znaša letni znesek dotične državne davčne vrste več kot 100 K, plačati zamudne obresti, katere je vračunati za vsakih 100 K dotičnega davka in vsaki dan zakasnitve z 1/3 vinarja od dneva sledečega onemu zgoraj navedenih vplačilnih rokov do vstevšega plačilnega dne plačilne dolžnosti in se tudi pobrati. Če pa se ti davki ne vplačajo v 4 tednih po preteku plačilnega roku, iztirjati jih je z naloženimi dokladami in zamudnimi obrestmi vred potom predpisanega prisilnega postopanja.

V Gradcu štrajkajo krojaški pomočniki. Delavci zahtevajo višje plačilo.

Umrli je v Št. Vidu pri Ptuj usnjarski mojster in veleposestnik g. Jos. Friedl. 5. aprila ga je zadela kap. Pokojnik je bil eden najboljših in najprijetnejših posestnikov iz ptujске okolice. Bil je trdni, krepki značaj in poštenjak od pet do glave. Vedno je bil tudi pristaš napredne „Štajerceve“ stranke. Občina zgubi z njim enega najboljših sobojevnikov za napredno kmetško stvar. Umrli nam je, stari, prijazen Friedl. Ali v spominu stoterih bode i znanprej živel. Lahka mu zemljica!

Umrli je v Leskovcu v Halozah veleposestnik

g. Drevenšek. Bil je v splošnem naprednega značaja. Nesrečnež, ki je moral tako rano v grob, zapušča veliko, nepreskrbljeno družino. Bodi mu zemljica lahka!

Umrli je v Zreču pri Konjicah g. trgovec in posestnik H. Dobnik. L. m. z.!

Požigalec in samomorilec. V Feldbachu je hlapec Reiter iz maščevanja, ker je bil iz službe odpuščen, zažgal gospodarsko poslopje svojega gospodarja, ki je popolnoma pogorelo. Hlapca so najdlj obošenega mrtvega.

Tajnostna tatvina. Poročali smo zadnjič, da je bila v Mariboru gđ. Verth kaseta z hranilničnimi knjigami itd. v vrednosti skoraj 30.000 K ukradena. Tatvine sumičili in zaprli so nekega huzarja. Zdaj pa je dobil svak obkradeno pismo, v katerem se zatrjuje, da je dotični huzar nedolžen in se tudi pove, da je kaseta v neki kleti skrita. In res so jo tam najdlj; manjkala je le svota gotovega denarja; hranilnične knjige pa so bile nedotaknjene. Sodnijska preiskava bode dognala, kaj je na tej tajnostni zadevi.

Na grobu svoje pred kratkem umrle žene se je ustrelil gostilničar Roman Gindl v občini Allerheiligen v Mürtztalu. Nesrečnež ni mogel pokojnice pozabiti.

Nesreč pri bedastemu velikonočnemu streljanju se je še mnogo več zgodilo, kakor smo to v zadnji številki poročali. Mi žal nimamo prostora, da bi ta poročila nadaljevali. Ali vsako poročilo je pač resni opomin, da naj vsi mero-dajni krogi proti tej grdi, nazadnjaški, brezvestni in zločinski razvadi nastopijo.

Ustrelil se je v Arnfelsu uradnik Franc Wurianetz. Vzrok je v tem iskati, da se mu je zmešalo. Njegov pes ni hotel od mrliča; lizal mu je kri in napadel vsakogar, ki je mrliču blizu prišel.

Roparski umor. V Judenburgu je umoril neki delavec kramarico Heleno Sternadt in jo oropal. Zločinca so vjeli in zaprli.

Umor in samomor. Pri Brucku so našli delavca Petrošiča in njegovo priležnico Kristino Properanto mrtvo. Ona je bila zadušena, on pa obošen. O vzroku se ne ve ničesar. Ob sta bila že hudo stara.

Iz Koroškega.

Koroška vzhodna železnica.

Dne 3. aprila se je zbralo na tisoče večinoma kmetjskega ljudstva pred mestno telovadnico pod milim nebom v Velikovecu. Zbrali so se, da slovesno ponavljajo svojo staro zahtevo, da naj se zgradi koroška vzhodna železnica, ki bi bila najkrajša zveza deželnega glavnega mesta Celovca z Velikovecem in na kmetijskih produktih bogati spodnji deželi ter s štajerskim glavnim mestom potom zveze na Radl-železnico. Shoda se je toliko ljudstva udeležilo, da se je moral pod milim nebom vršiti. Vključ v lahmemu dežju so ljudje z navdušenjem govorom poslušali in odobraval. Tudi iz Velikoveca in Celovca je prišlo jako veliko udeležencev. Ob 12. uri opoldne je otvoril shod deželni potovalni učitelj V. Schumy, ki je tudi načelnik okrajne zveze kmetijskih društev za Velikovec in okolico. G. Schumy je naglašal, da je spodnji del dežele danes popolnoma odrezan od ostalega. Zato bi bilo velikanskega gospodarskega pomena zlasti za oddajo domačih

Dva čudežna otroka.

Naša slika kaže dva čudežna otroka, nad katerimi celo učenjaki glave majo. Mali Kompold (na levi strani) je bil leta 1897 na Dunaju rojen. Že kot petletni otrok je izborni muzičar in ko je bil 8 let star, je že sam skladal godbene komade. Danes ima v tem oziru že dobro ime in se igra prav rado njegove kompozicije. Stari mojstri stojijo pred uganko, ki je ne morejo rešiti. Drugi čudežni otrok (na desni strani) je 8 letni Viktor Vondrich v Pragi. Fantek je sin nekega ključarja. Vključ svoji mladosti slika že imenitno. Zlasti dobro slika z oljnatimi

barvami pokrajine po naturi, katere slike stari umetniki kar občudujejo. Slike otroka se hitro

in dobro razproda.

kmetijskih pridelkov, ako bi se napravila kratka zveza z glavnim mestom dežele. Vzhodna železnica bi bila taka zveza. Danes je kmet večina med-trgovce navezan, ki vzamejo za-se največji dobiček. Ako bi se ta železnica zgradila, bi se pa lahko kmetijske pridelke naravnost v Celovec spravilo. Tudi vprašanje poslov bi se dalo potem lažje rešiti. Vprašanje te velevažne železnice se je že pred leti pojavilo, a je zopet zaspalo. Zdaj pa se mora to železnico iz novega zahtevati; od spodaj je treba pritiskati, kajti država gradi železnice na ljudsko zahtevo. (Živahno odobravanje). V predsedstvo shoda so bili izvoljeni gg. A. Grutzhof, Glantschnigg (sv. Štefan) in Manner (Grebini). Kot prvi pa je govoril celovski župan dr. pl. Metnitz. V daljšem, velezanimivem govoru je pojasnil pomen in potrebo zahtevane nove vzhodne železnice. Primanjkuje nam prostora, da bi ta govor natanko objavili. Govornik je na koncu izrazil upanje, da bode vlada v kratkem želje prebivalstva v tem oziru dovolila. (Živahno odobravanje). Za županom iz Celovca je govoril vrli napredni poslanec Dobernig. Tudi on je naglašal gospodarski pomen te železnice. Nova železnica bi bila 60 km. dolga in bi vodila od Celovca čez Velikovec, Grebinj v Mostič (Brückl) in Sv. Paul v labudski dolini. Proga bi komaj 10 milijonov koštala. Potrebovala bi 5 mostov in 3 tunele (dva po 300 m in eden 600 m dolg). Izračunalo se je pa tudi, da bi država sama izplačala veliki dobiček od te železnice. Napravila bi namreč letno 400.000 K preostanka, kar je enako 4% nemu obrestovanju naloženega kapitala. Poslanec Dobernig je končal svoj imenitni govor ob splošnem pritjevanju z opominom, da naj vsi složno za to železnico nastopijo. Za njim je govoril državni poslanec Nagel, ki se je istotako vedno za to velevažno železnico zavzemal. On in Dobernig sta predložila v državni zbornici predlog za zgradbo te železnice. Mestni zastop velikovski pa je dovolil za predдела 3000 K. Govornik je izjavil, da bode tudi v bodoče z vsemi močmi za to velepotrebno železnico nastopal. Poslanec Wieser je istotako obljubil, da bode z vsemi sredstvi za to železnico nastopal. Nato je govoril tudi benediktinec pater Frankl, ki se poslancu Dobernigu v imenu labudske doline zahvalil. Pl. Dietreich pa je predlagal sledečo resolucijo, ki se je ednoglasno sklenila: — „Danes od tisočev interesov obiskani železniški zbor v Velikovu stavi na c. k. železniški ministerij nujno prošnjo, da naj že predloženo pred-projekt za zgradbo vzhodne železnice (zveza Celovca čez Velikovec-Grebinj v Sv. Paul) z ozirom na rentabilnost čimprej preišče in da naj železniški odbor v tem oziru nujno podpira, kajti ta železnica bi bila velikega pomena za Celovec kakor za vzhodno Koroško. Železniški zbor izraža trdno pričakovanje, da bode c. k. železniška uprava detajlni projekt kmalu izdelala in terase še letos obhodila, tako da se prične z zgradbo železnice že v spomladi l. 1911 in bode ta najkasneje l. 1912 v prometu“. — Po sprejemu te resolucije je zaključil predsednik z vnešenimi besedami zborovanje in navdušeno se je več kot 3000 zborovalcev razšlo. Prirediteljem shoda kakor naprednim poslancem, ki so tako krepko za to železnico nastopali, gre vsa hvala!

Grafenauer — kje si? Čisto pohlevno in mirno vprašamo g. orglarja Grafenauerja, zakaj ni pustil svetiti svojo modrost na velikem železniškem shodu v Velikovu. Gotovo je imel zopet kakšni politični sestanek s kranjskimi hujšaki, ki so mu več vredni nego, gospodarski razvitek koroške dežele!

Shod. V Paternionu je imel poslanec dr. Waldner shod, na katerem je podal v zanimivem govoru svoje poročilo. Volilci so vrlemu svojemu zastopniku izrazili zaupanje.

Marjeta v Rožu! Piše se nam: Kakor je Šmir v decembru zadnjega leta poročal, je občina Sele v svoji modrosti izvolila za častne občane gospode: Brejc, Grafenauer, Šustersič in Lubej. Zavolj te velikanske pameti občine bi nobeden ne govoril glasa, če bi ta volitev bila opravičena in če bi ti izvoljeni modrijane za Sele že kaj koristnega napravili. Te gospode žalostnega spomina pozna vsak človek, kakor slab denar, in „Štajerc“ je že večkrat pisal koliko vred-

nosti imajo. Grafenauer ima velike zasluge, pije vino, je pečenec po farovžih in se laže po prvaških shodih. Brejc pomaga vsakemu kmetu in računi kot krščanski mož več, kakor je postavno, za Sele dela vse zastoj, denarje, katere dobi od občine so samo dari bogatih Selanov. Dr. Žindra pa je častno ime znanega poštenjaka Šustersiča. Lubej, jezerski župnik, je bil enkrat v Selah in je ljudi tudi na farški način molzel. Druge zasluge nobeden nima, samo Brejc še more reči, da za selanske modrijane rekurze dela, kateri se pa vsi zavržejo. Zavolj tega uspešnega dela za občino so se izvolili ti svetniki za častne občane. V resnici jih pa potrebuje Ivan za glasovanje v prvem razredu pri občinskih volitvah, zategadelj niso kaj drugega kakor „štimvieh“. Jaz in še drugi, ki plačamo za Sele letnih davkov okoli 300 K, smo zavolj teh dobrotnikov prišli v drugi razred. Naj Ivan izbrise iz volilnega imenika vse davkoplačevalce in naj darijo častni občani, kar potrebuje občina, potem bo pa vsem prav. Potolazite se še malo, čisti Ivan, častne občane še nimate, in v tej zadevi se že ni pisala poslednja beseda.

Borovlje. Kakor smo že pred par tedni poročali, povzdignil je cesar občino zgornje Borovlje k trgu. Obenem je vlada dovolila, da se imenuje novi trg „Borovlje“ (Ferlach).

V Grebinju so imeli 2. t. m. volitev župana. Za župana napredne te občine je bil izvoljen g. Franc Herzog, za 1. občinskega svetnika g. A. Köstinger, za 2. g. Fl. Ellersdorfer, za 3. g. A. Plassnig, za 4. g. A. Manner. Vsi so bili ednoglasno izvoljeni.

Stari veteran. V Grebinju so te dni pokopali l. 1821 v Železni Kaplji rojenega Tomaža Schurtl, ki je skoraj 12 let cesarja kot vojak služil. L. 1849 je bil pri cerniranju Komorna navzoč. Lahka mu bode zemljica!

Cesar je podaril iz lastnega prostovoljnega požarnih brambam v Ledenicah, Sv. Jobu, Cvarcah in Fürtznu podpore v znesku po 100 kron.

Vlak povozil je v Paternionu 78 letno žitkarico Barbaro Arnold. Bila je takoj mrtva.

Neprevidnost. V Celovcu je snažil visokolec Franc Graf revolver, ki je bil nabasan. Nakrat počil strel. Fant je bil težko ranjen in so ga pripeljali v bolnišnico.

Cerkveni rop. Na velikonočno nedeljo so vlomili tatovi v dve cerkvi fare Malborget. Ukradli so vrednosti za okroglo 70 kron. Cerkvi sta k sreči proti vlovu zavarovani.

V prepad več metrov globoko je padel v Gmündu neki Holzfeind. Celo noč je moral v mrazu ležati, ker si je nogo zlomil. Sele drugo jutro so ga našli.

Vlomiti je hotel nekdo v blagajno dr. Schaumburgu v okolici Paterniona. Ali tat ni ničesar dobil.

Vlomi. Iz sv. Lenarta v labudski dolini se poroča, da se tam vlomi zelo množijo. Pri trgovcu Rauterju je tat precej denarja ukradel.

Samomor oficirja. V Celovcu se je ustrelil artiljerijski oficir J. R. iz Temešvara baje zaradi nesrečne ljubezni. Ranil se je težko. Nesrečnež je poizkusil že pred dvema letoma samomor, pa so ga rešili.

Zaradi sleparije v znesku več tisoč kron so zaprli v Beljaku kontoristinko Hansi Hofer

in njenega ljubčka Walter Priušek. Sleparja sta se hotela ravno na Ogrsko odpeljati, ko so ju prijeli.

Uzmovič. Neznanec je vlomil v nekem hotelu v Celovcu, pa zamanj, kajti posrečilo se mu ni ničesar ukrasti.

Nesreča. Konj Zmólniga v Gmündu je padel z vozom vred v neki prepad. Konj je takoj poginil.

Roparski napad. Deklo Antonijo Winkler je v Velikinoči izven Feldkirchna nekdo napadel in od nje denar zahteval. Prestrašena mu je dala 2 K, nakar se je ropar odstranil. Doslej še niso zločinca dobili.

Samomor. S šošarskim kneipom se je poskusil delavec H. Marko v Celovcu usmrtiti. Ranjenega so odpeljali v bolnišnico.

Po svetu.

Grozovita burja je divjala 31. marca v Trstu in sploh v celi Istriji. Vihar je imel hitrost od 70 do 124 kilometrov v uri. Mnogo parnikov in manjših bark je bilo v veliki nevarnosti. Pri Muggia pa je vrgla burja celo osebni vlak iz proge. Pri temu je bilo troje oseb ubitih, mnogo pa ranjenih.

V blaznosti. V Mittweidi pri Chemnitzu odrezal je delavec Mann z britvijo svojima dvema otrokoma glavo. Potem je umoril hčerko svoje gospodinje in gošpodinjo samo. Morilec je nato hišo zažgal in se obesil. Ali ljudje so ga pravočasno odrezali. Na mizi je pustil listek z napisom: „Jaz sem življenja sit“.

Na morju V Falmontu sta trčila dva parnika. Prvi se je takoj potopil; utonilo je 19 oseb. Le eno osebo so zamožili rešiti.

Zaljubljeni otroci. V Kopenhagnu sta imeli 13 letni Johan Hausen z ednakostaro Inge Koldstrup ljubavno razmerje. Bala sta se, da stariši tega ne izvedo. Šla sta v klet, se zvezala drug na drugega in se ustrelila.

Zenska sodba. V vasi Halboki pri Jassy so se zbrale ženske in napadle kmetico Pasko, ker so jo sumničile, da ima poleg moža še ljubčke. Teple so jo tako dolgo, da je bila mrtva.

Telegrami.

Papirnica pogorela.

Medvode (Kranjsko.) Tukajšna fabrika papirja družbe Leykam-Josefstal je popolnoma pogorela. Škode je za več kot 2 milijona kron. Več oseb je bilo poškodovanih. Stotero delavskih družin je zdaj brez zaslužka.

Dunajski župan.

Dunaj. Za naslednika dr. Luegerja bodo bržkone dosedanjí podžupan dr. Neumayer izvoljen.

Veliki štrajk.

Berlin. Na Nemškem so pričeli delavci stabske stroke štrajkati. Skupno je nehal 320000 oseb z delom. Posledice tega velikanskega boja med delavci in delodajalci bodo grozovite.

Izbruh Etna.

Catania. Vulkan Etna pričinja vedno hujše ognjen bluvati. Lava se pomika s hitrostjo 10 kilometrov v uri naprej in uničuje vsa polja.

Nadškof — slepar.

Petersburg. Predstojnika Aleksander-Nevskijim, da klostra, nadškofa Ambrosius so od službe odstavili. Pobožni gospod je poneveril dva milijona rublov.

Aretiranje anarhistov v Berlinu.

13. marca vsakega leta praznujejo socialistični delavci spomin l. 1848 v revoluciji poljskih ustreljenih. Tudi letos so pevati, tovali delavci na pokopališče pomrlih Berlinu. Skupaj je prišlo več kot 25000 oseb. Policija je zaplenila jako veliko trakov in vseh, kateri so imeli prejemnih vedane napise. Zlasti se je zbiralo plenilo vence, ki so jih anarhisti na grobu položili. Edinstven anarhistov, ki so nosili venec 10 kg. sušni pustil traka vzeti. Zato ga — kakor kaže naša slika — aretirali in sodniji oddali.

Verhaftung eines Anarchisten auf d. Friedhof d. Märzgefallenen in Berlin.